

vede det ærede Medlem og hans Parti ikke at være saa misfornøjede, som det lader til at de er. Ser vi altsaa paa, hvad der er sket, hvad der er gennemført i forrige Rigsdagssamling, er Forholdet jo det, at alt i alt vil forrige Samlings Arbejde betyde en Lettelse for Erhvervslivet ad forskellige Veje paa ca. 100 Mill. Kr. Jeg tror, at dette Arbejde, der ikke blot eet Aar, men fortsat Aar efter Aar giver Lettelser for et saadant Beløb, er betydeligt mere værd end Foranstaltninger, der øser Hundreder Millioner Kroner ud af Statskassen, skønt de Byrder, der ligger paa den skattehærgede Befolkning, i Forvejen er tunge nok. Og det Finanslovsforslag, der her foreligger til Behandling, saavel som Tilstanden rundt omkring i Kommunerne, baade i By og paa Land, viser jo, at hvis ikke det saakaldte Nedsættelsesarbejde var blevet gennemført, vilde hele den offentlige Økonomi i Dag have staaet overfor et Sammenbrud.

Denne økonomiske Politik, som blev paabegyndt i forrige Rigsdagssamling, vil Regeringen fremdeles fortsætte i den Udstrækning, som Tiden kræver det. Men jeg indrømmer, at en Sanering af den offentlige Økonomi *alene* ikke strækker til. Hvis Erhvervslivet selv eller Dele af Erhvervslivet ser til og intet foretager sig, naar vi ikke ud af Krisen. Selvfølgelig har Erhvervslivets forskellige Faktorer ogsaa deres Opgave at varetage; og denne Opgave kan samles i dette ene: Produktionens Billiggørelse.

Men saa snart jeg udtaler dette Ord, ved jeg jo, at det lyder fra Socialdemokratiets Side — og det har jo ogsaa lydt her under denne Debat —: Ja, det er altsaa kun Arbejdslønnen, der skal ned; det er altsaa kun Løntrykkeri, der her peges hen til! Det forekommer mig, at de ærede Socialdemokrater ved at tale saaledes, hver Gang Ordene „Billiggørelse af Produktionen“ bliver nævnt, egentlig kun viser deres egen daarlige Samvittighed. Thi det er ganske urigtigt, det er jo ikke alene Arbejdslønnen, der skal ned, det er en hel Række Faktorer, der maa arbejde og samarbejde med det Formaal for Øje at nedbringe det alt for høje Prisniveau baade for Varer og for Arbejde. Arbejdslønnen skal ogsaa ned, men ikke Arbejdslønnen *alene*. Naar Arbejdslønnen er kommet til at indtage en saa fremskudt Plads — hvad jeg i øvrigt beklager — i Diskussionen om Erhvervs-krisen og Midlerne til dens Afhjælpning, saa er det jo de Herrerens egen Skyld, idet

Socialdemokraterne og Fagforeningslederne, hvad der her er et og det samme, har haft den Dristighed at kræve, at uanset Kronens Stigning for to Aar siden og uanset, at hele vort Erhvervsliv kæmper en fortvivlet Kamp for den nødvendige Tilpasning til de ændrede Forhold, maa Arbejdslønnen ikke røres. Om Kronen gælder 60 Ø., eller den gælder 100 Ø., Arbejdslønnen maa ikke røres.

Nu ved jeg jo nok, at der henvises til, at Lønningerne følger Pristallet. Men hvad vil det nu sige; hvad *betyder* det, selv om det var rigtigt? Jeg skal om et Øjeblik komme tilbage dertil, men lad os nu se, hvad det vil sige, at Lønningerne følger Pristallet. Det er jo Lønningerne, der direkte og indirekte bestemmer Pristallet, og naar derefter Pristallet bestemmer Lønningerne, saa har vi faaet indrettet en Svikmølle, der maaske nok kan gaa rundt, men den gaar rundt og rundt paa samme Sted og er ude af Stand til at følge med i de voldsomme Bevægelser, der er foregaaet her i Landet i de sidste to Aar. Derfor er vort Pristal blevet hængende oppe i Luften, uanset de virkelige Priser, som gælder i vor Omsætning med Udlandet, hvad enten det drejer sig om vor Import eller vor Eksport. Hvis Pristallet havde været et virkeligt Udtryk for Prisbevægelserne, saaledes som den gamle Kapitalstakst var det — jeg tænker naturligvis ikke paa at indføre noget saa agrarisk som Priserne paa Korn og Smør alene —, men hvis det var et Pristal, beregnet paa Grundlag af Priserne for de store, afgørende Varegrupper, baade for Raastoffer og for færdige Varer, vilde det uægtelig se helt anderledes ud og ligge langt lavere, end det nu gør. Men lad mig føje til, at jeg er tilbøjelig til at tro, at den Arbejderstand, der afpassede sine Lønninger efter et saadant Pristal, vilde være fuldt vel tjent dermed og i Virkeligheden have en Realløn, der gav den bedre Betingelser — Standen som Helhed —, end den har under de nuværende vanskelige Forhold. Men trods dette Pristals store Svaghed og iøjnefaldende Mangler er det efter min Opfattelse slet ikke rigtigt, at Lønningerne her i Landet har fulgt Pristallet nedad. Ja, Socialdemokratiet gør gældende, og det ærede Medlem Hr. Stauning gjorde det ogsaa gældende forleden Dag, at siden 1921 er Lønnen gaaet ned med 40 pCt., Pristallet med kun 33 pCt.; man faar altsaa det Indtryk, at Lønningerne er faldet endog stærkere end Pristallet. Men hvad vil det sige, at man piller Aaret 1921 ud